

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An in periculo mortis liceat aliquando co[m]municare sub speciebus SS.
Sangunis? parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

CAPUT V.

De Præcepto Communionis.

Duplex præceptum alibi diximus esse de suscipienda Sacra Eucharistia, scilicet in e periculo mortis, & d in c In Opus Paschate, ibidemque sufficienter egimus de de Comm. utroque.

Advertere tamen libet duo. Alterum perti-
nens ad Communionem in periculo mortis, §. 4. à n.
alterum ad Communionem in Paschate. 44.

§. I.

An in periculo mortis aliquando liceat communi-
care sub speciebus SS. Sanguinis?

In aliquo casu ita necessario, ut deberet
Fidelis decedere ex hac vita sine Viati-
co, nisi communicaret in utraque specie, vel
nisi communicaret in solo Sanguine, quod e-
venire posset, quando infirmus non haberet
vires deglutendi Sacram Hostiam, sed solum
res liquidas, puta vinum, vel hostiam vino
madefactam. In aliquo, inquam, ejusmodi ca-
su, id liceretne?

1. Respondeo, Concedit esse probabile in
tanta necessitate Leander citans alios, & in-
ter ceteros Nunnium, qui tamen requirit con-
sensum Episcopi. Cum autem Leander lo-
quatur absolute, videtur id concedere, etiam
si infirmus recepisset Sacramentum Pœnitenti-
æ, vel Extremæ-Unionis, atque adeò,
etiamsi probabiliter judicaretur esse in statu
gratiæ.

2. Verum negant Suar. f. Fagundez, Grana-
do, alique, quos ego malim sequi, quia, quòd
Pontifex Summus aliquibus, quos enumerat
casibus ab eodem enarratis, jam scio: At, quod
semper pro proximè morituris non valenti-
bus hostiam abstinere, Pontifex in Ecclesia
Latina dispensaverit, nunquam legitur. Im-
mo tum ex ejusdem Ecclesiæ more, quæ in re-
verentiam tanti Sacramenti semper vult, ut
illud ministraretur debitis modis, tum ex Tri-
dentino g., quod integrum hoc negotium,
concedendi alicui Nationi, vel Regno, utram-
que speciem, remittit singulari Prudentiæ
Summi Pontificis, ostenditur, nolle Ecclesiam

conce-

v. g. particulas consecratas, cum renovatur
Sacramentum, vel propter similem necessita-
tem id fiat, licitum esse, immo pium, nulla est
dubitatio. Ratio autem nostri dicti ducitur,

a Henric. sive ex a usu antiquo Ecclesiæ in re gravi, sive
ex periculo, quod posset sensim introduci su-
perstitio, vel opinio aliqua nova, de virtute
hujus Sacramenti, nam propterea Inquisito-
res solent contra id facientes diligenter pro-
cedere. Audi b Vasquez sic loquentem. *Quam-*

*vis id secluso scandalo, non per se illicitum sit, cu-
randum tamen esset, ne major quantitas specie-
rum mulieribus ignorantibus daretur. Quia li-
cet tolerabilis esset usus propter opinionem aliquo-
rum, tamen introduci posset falsa opinio de veri-
tate hujus Sacramenti, ut eo major existimaretur,
quo plures essent species panis, aut quo major
quantitas illarum esset. Hæc Vasquez.*

In quibus. Nota illud, licet tolerabilis esset;
non enim dicit, licet sit, sed, esset; quasi dicat,
Concedatur gratis, esse tolerabile, non est tamen
faciendum, propter dictum periculum.

6. Volo item, ut adnotes, licet hoc pericul-
um non esset in vito Theologo, & docto: tamen
contra hunc militaturam primam rationem de usu
Ecclesiæ in re gravi.

7. Solum excusarem illum, qui libentius
grossiorem hostiam, vel aliquid plus vini in
Calice poneret motus à dicto fine habendi
diutius apud se Christum Dominum, modò
non excedat hostiæ, vel vini quantitatem,
plus, minusque apponi solitari, excusarem,
inquam, propter ejusmodi devotionis affe-
ctum, at si excedat, excusare non possem; sic
enim dictum usum Ecclesiæ non custodiret.

8. Neque obstat major devotio ex diutur-
niore mota Christi Domini, neque obstat, in-
quam, quia si quater v. g. in die communica-
res, etiam major esset devotio, & diuturnior
Christi præsentia, nec tamen id faciendum,
quia non est negligendus usus Ecclesiæ, semel
communicandi in die. Judicatur enim satius
esse, has rationabiles, & reverentiæ Christo
debitas consuetudines ad unguem servare,
quam illegitimo illi, ut sic loquar, affectui
devotionis indulgere: præsertim cum ea de-
votio alia via possit, puta bonis operi-
bus, & ferventibus animi mori-
bus compensari.

concedere ejusmodi facultatem, nisi hic, & nunc Summus ipse Pontifex, causis expensis, expressè concedat, non autem id remitti cui-cumque pro dicta necessitate morientium.

*a Delugo
in Resp.
Mor. lib. 1.
dub. 10.
nu. 2.*

4. Post hæc scripta incidi in Respon-
soria Ioannis Delugo *a* negantis cum
Suario, posse dari Sanctissimum Sanguinem
moribundo non potenti Sacram Hostiam de-
glutire.

5. Addo duo: Primum, in eo casu posse in-
firmo non potènti siccam hostiam absumere,
tradi exiguam particulam hostiæ consecratæ
intinctam vino non consecrato, nam sic faci-
le posset eam deglutire, & ex alia parte pro
Viatico non requiritur jejunium rigorosum
naturale, &c.

*b Leand.
l. c. qu. 30.*

6. Secundum, non propterea *b* prohiberi,
laicum assumere Calicem, si fortè mortuo
Sacerdote esset periculum, ne indignè Sa-
cer sanguis tractaretur ab Hæreticis, vel ne
verteretur in acetum, vel ne, casu projectus
in terram, non esset Sacerdos, qui posset lam-
bere, vel sumere. Nam tunc reverentiâ ipsa,
Sacramento debita, de jure naturæ requirit,
etiam à laico posse reverenter absumi. Qua
dispositione animi vide in Opusc. *c* nostro de
Communione.

*a In opus.
de comm.
toto c. 2.*

§. II.

*An possit concedi dispensatio De non communi-
canda in Paschate?*

I. Narrabo, ut id explicem, casum olim
mihi propositum. Versabar Agrigenti
ob quadam nostri ordinis negotia, ab Emi-
nentissimo Cardinali Rodolfo, per id tempus
Agrigentino Episcopo, expedienda; Dies er-
rant, quibus feriæ Paschales celebrabantur;
Quando ex vicinis oppidis quidam Diœcesan-
us Agrigentum accessit, postulans ab Epif-
scopo, vel Dispensationem non communican-
di in Paschate, vel communicandi non jeju-
se. Asserebat enim ex medicorum scripto te-
stimonio, se non posse absq; notabili, ac gra-
vissimo vitæ periculo, vel paucas horas sine
nova cibi assumptione transigere. Quare, aut
Communionem eo Paschali tempore omittere,
aut cibatum communicare oporteret. Magna
exorta est disputatio in Episcopi aula inter il-
los, sive Theologos, sive Canonistas, qui
Cardinali assidebant, atque inter eos

debere huic concedi facultatem communi-
candi non jejunum, ut Præcepto de Commu-
nionem Paschali satisfaceret, aliquibus contra
contententibus, satius fore, si concederetur
dispensatio non communicandi, ne scilicet
violaretur præceptum tam antiquum, & tam
debitum reverentiæ hujus Sacramenti de Co-
municando jejunæ. In tâta perplexitate, quod-
nam ex duobus hisce præceptis, prævaleret,
quodque alteri cedere deberet, dubitatum per
plures horas fuit. Ecce autem cuidam ex illis
menti occurrit hominem è Societate JESU
per eos dies Agrigenti commorari; quare id
aliis suggestit, qui communi consensu Reve-
rendum Archidiaconum Don Joannem Gi-
stifum, in cujus ego domo exceptus hospita-
bar, à me sciscitatum miserunt, quid ego de il-
la quaestione sentirem. Equidem fateor, me
tunc satis juvenem, nec valdè in ejusmodi
moralibus quaestionibus instructum, hæsisse
ad postulatam. Verum, (ut solet in subitis ca-
sibus) non quidem ingenium, (quod admo-
dum tenuè mihi inesse animadverto) sed res-
pondendi necessitas viam aperuit ad satisfa-
ciendum postulantibus satis expeditam. Ita-
que respondi, mihi videri, in proposito casu E-
minentissimum Dominum neutrum ex dictis
præceptis posse, vel debere dispensare, cum ut-
rumque probè valeat ab infirmo illo Diœce-
sano factum tectum custodiri. Poterit enim is
prædicta fame, nec aliâ (ut idem ipse fateba-
tur) infirmitate laborans, aliquid cibi sumere
ante mediam noctem, & post unam, vel alte-
ram sequentis diei communicare, cum jam
sit, quoad sequentem illum diem satis, super-
que jejunus. Plausum dedit, etiam manibus,
nec solum voce, ad responsum Archidia-
conus. Et, O, quam quam bellè, inquit, & ex-
pedite utriusque præcepto satisfactum est, quo-
rum neutrum Eminentissimus Cardinalis dis-
pensare meritò hætenus recusavit. Sic ille,
nec amplius, tum ipse, tum alii de ea quaestio-
ne (cuiam facilius ex illis duobus præceptis
dispensationem concedi, liceret) fuere sol-
liciti.

2. Porro ego illi plausui nihil ardens, eru-
bui, non, ut putavit Archidiaconus, ob con-
ceptam ex dato plausu modestiam, sed pro-
pterea, quod quaestionem illam, ut de ea erat
directa postulatio, si fortè amplius institeret,
evolvere, nescivissem. Quare refedit animo
propositum, ubi opportunitas librorum mihi
suppe-